



**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-194/24-T
Sp. zn. ČŠIT-S-30/24-T

Název	Základní umělecká škola Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí, příspěvková organizace
Sídlo	Padlých hrdinů 292, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí
E-mail	sekretariat@zufrydlant.cz
IČO	64 120 384
Identifikátor	600 003 892
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jindřich Schwarz, Ph.D.
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Padlých hrdinů 292, Frýdlant nad Ostravicí
Inspekční činnost na místě	25. – 26. 1. 2024 a 29. – 30. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjištění a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu základní umělecké školy.

Charakteristika

Vzdělávání v Základní umělecké škole Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí, příspěvková organizace (dále „škola“) je organizováno ve čtyřech uměleckých oborech – hudebním, výtvarném, tanečním a literárně dramatickém.

Přípravné studium ke vzdělávání v I. stupni základního studia a základní studium I. i II. stupně je otevřeno ve všech vyučovaných uměleckých oborech, škola umožňuje také vzdělávání v přípravném stupni ke vzdělávání základního studia II. stupně nebo studia pro dospělé.

K 30. 9. 2023 škola vykazovala 585 žáků (368 v hudebním oboru, 140 ve výtvarném oboru, 45 v tanečním a 29 v literárně-dramatickém oboru), z toho 3 žáci byli vzděláváni ve studiu pro dospělé. Nejvyšší povolený počet žáků školy je využíván na 100 %. Zájem o výuku dlouhodobě převyšuje kapacitní možnosti školy stanovené zřizovatelem.

Informace o umělecké činnosti školy jsou zveřejňovány na webových stránkách www.zusfrydlant.cz, formou informačních materiálů, prostřednictvím sociálních sítí nebo v místním tisku.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) nastoupil do funkce k 1. únoru 2023. Při řízení školy spolupracuje se svou zástupkyní, na kterou účelně převedl část řídicích a kontrolních kompetencí. Svou strategii dalšího směřování školy opírá o koncepci představenou u konkurzního řízení a postupně začíná naplňovat přiměřeně náročné cíle. Pro školní rok 2023/2024 si za priority stanovil mj. zkvalitnění školního prostředí a posílení pozitivního klimatu v pedagogickém sboru, což dílčími kroky úspěšně realizuje.

Školní vzdělávací program, který byl doplněn o nová studijní zaměření a předměty prochází v současnosti revizí, která má odstranit formální nesrovnalosti, terminologické nepřesnosti i upravit ročníkové výstupy jednotlivých studijních zaměření v hudebním oboru tak, aby rozvíjely prokázaný potenciál žáků přijatých prostřednictvím přijímacího řízení. Ve školním vzdělávacím programu byly zjištěny také formulační nepřesnosti v oblasti vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných.

Pedagogický tým se postupně generačně obměňuje, v současné době zajišťuje vzdělávání žáků odpovídající počet učitelů. Někteří pedagogové působí zároveň na dalších školách v regionu a ve škole mají zkrácené pracovní úvazky. Tato skutečnost se nepříznivě promítá do oblasti jejich užší vzájemné spolupráce. Podpora začínajícím pedagogům je realizována především formou konzultací u přidělených mentorů.

Nepravidelná hospitační činnost vedení školy nevede k systematickému zhodnocení kvality výuky (např. efektivita volených metod a forem práce ve výuce, využívání sebehodnocení) a neumožňuje přijímat adekvátní opatření v oblasti výchovně vzdělávacího procesu i výsledků vzdělávání. Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá dle obecně nastaveného plánu, učitelé využívají výběr z aktuální nabídky seminářů a kurzů dle svých zájmů. Zavedený přístup však postrádá zohlednění potřeb školy odrážejících se např. v nižší úrovni didaktické práce učitelů v kolektivní výuce hudebně teoretického předmětu nebo ve výuce některých učitelů vyučujících hru na nástroj mimo svou odbornou kvalifikaci. Účelnost absolvování vzdělávacích akcí snižuje absence systémového nastavení předávání získaných poznatků a chybějící ověřování jejich praktického uplatňování ve výuce.

Vzájemné hospitace k podpoře pedagogických zkušeností a k inspiraci v osvědčených výukových strategiích nejsou všemi učiteli využívány.

Ředitel vyhodnocuje stav materiálního a technického vybavení. Po jeho nástupu do funkce se prostředí školy zkvalitnilo, proběhly významnější opravy a rekonstrukce uvnitř budovy, modernizace je viditelná např. ve vybavení učeben, pořízeny byly rovněž některé hudební nástroje (např. marimba). Budova školy poskytuje dostatek vhodných prostor pro výuku jednotlivých oborů, společné prostory jsou vkusně a esteticky vyzdobené výtvarnými pracemi. Škola disponuje velkým koncertním sálem s multifunkčním vybavením. K dispozici má také základní počítačovou techniku, dostatek výtvarného materiálu a dalších učebních pomůcek nutných k realizaci vyučovaných oborů.

Škola vytváří podmínky pro zajištění bezpečnosti žáků při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech. Opatření k předcházení úrazům jsou účinná. Vchod do budovy je zabezpečen proti vniknutí neoprávněných osob.

Finanční situace školy je příznivá a napomáhá k vytváření vhodných vzdělávacích podmínek žáků. Škola také vyvíjí aktivitu v rámci hledání mimorozpočtových zdrojů. Iniciativně se zapojila do projektu spolufinancovaného z Evropských sociálních fondů, takto získané finanční prostředky vhodně využívá ke zvýšení kvality vzdělávání.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Výuka v navštívených hodinách hudebního oboru probíhala ve vstřícné atmosféře a příznivém sociálním klimatu. V hodinách individuální výuky učitelé obvykle navazovali na odvedenou domácí přípravu žáků a následně pracovali se zjištěnými nedostatky a korigovali, žakovské výkony, které byly na různé úrovni. Ze strany žáků nebyla vždy prokazována dobrá domácí příprava, která by učitelům usnadňovala bezproblémový průběh vyučování. S přihlédnutím k nízké domácí přípravě některých žáků na vyučovací hodinu byly vyučujícími zvolené takové metodické postupy, které zohledňovaly jejich dosažené dovednosti. Mladší žáky učitelé vedli ve výuce především ke zvládnutí základů hry na nástroj nebo zdůrazňovali osvojování rytmických a intonačních dovedností, při vzdělávání starších žáků ve vyšších ročnících se zaměřovali také na dodržování dynamiky a dalších výrazových prostředků. Účinnou pomůckou při řešení náročnějších úseků skladeb se jevila ukázková interpretace předvedená téměř všemi učiteli. Příznivým rysem některých vyučovacích hodin bylo plynulé propojování teoretických poznatků hudební teorie s praktickou výukou, což přirozeně napomáhalo k lepšímu a snazšímu zvládnutí zadaných úkolů i k posílení rozvoje všeobecné hudebnosti a vnímavosti žáka. V hospitovaných hodinách učitelé převážně používali vhodné metody práce, které vedly k naplnění vzdělávacího cíle, který mnohdy vyplynul až z průběhu výuky. Zřetelné seznámení se vzdělávacím cílem v úvodní části hodiny proběhlo spíše ojediněle, taktéž nebylo využíváno jeho závěrečné vyhodnocení. Ještě méně často učitelé vedli žáky k sebereflexi. Většina učitelů průběžně slovně hodnotila jejich úspěšnost ve výuce, v minimálním měřítku však dávali žákům prostor k formulování názorů na vlastní výkon. Prostřednictvím reflexe ze strany žáků tak nezískávali zpětnou vazbu o naplnění vzdělávacího cíle a nerozvíjeli jejich hodnotící dovednosti. Účelná práce s chybou, kterou by žáci dokázali nejen sami identifikovat, ale s pomocí učitele také odstranit, ve většině výuky chyběla.

V kolektivní výuce hudebně teoretického předmětu převažovaly stereotypní činnosti, což vedlo k poklesu pozornosti a nezájmu o učení ze strany žáků. V průběhu výuky nebyly vhodně zařazovány metody a formy propojující hudebně-teoretické poznatky s praktickým

uplatňováním. K aktivnímu zapojování žáků a rozvoji tvořivosti chybělo účelné využívání rozmanitých didaktických pomůcek a digitální techniky, při zpěvu pak doprovodných nástrojů. Výkony žáků byly průběžně pozitivně vyhodnocovány, žáci však nebyli vedeni k vyjádření vlastního názoru ani k vyhodnocení stanovených cílů společně s učitelem v závěru výuky. Prvky vzájemného hodnocení v průběhu výuky nebyly rovněž zaznamenány.

Zájem žáků o umělecké vzdělávání je podporován také jejich začleňováním do komorních seskupení nebo souborů, v nichž mají možnost získat hráčské zkušenosti v kolektivním instrumentálním uskupení. Jejich úroveň je však značně rozdílná. V kolektivní instrumentální výuce žáci sice rozvíjejí základní kompetence kolektivní hry jako je rytmická souhra, intonační čistota, vnímání spoluhráčů, respektování pokynů vedoucího nebo práce na stylovém a výrazovém provedení skladeb. Při interpretaci skladeb však mnohdy neuměli pracovat s hlasy, nedbali na hlavní a vedlejší melodii, doprovod nebo práci s barvami nástrojů. Příležitostí ke zlepšení je motivovat žáky k jejich uvědomělé práci na společném projektu např. prostřednictvím repertoáru, na jehož výběru by se podíleli, a cíleně vyhledávat možnosti k jejich uplatnění na akcích školy a všemožně podporovat jejich pravidelnou činnost.

Výuka výtvarného oboru probíhala v příjemné atmosféře, vstřícný přístup pedagogů a jejich vysoká profesionalita přispívali k vytváření tvůrčího prostředí, dávali prostor pro diskuze a společné konzultace se žáky při přípravě návrhů i samotných realizacích. Velká pestrost a nabídka výtvarných technik (např. kresba, malba, sítotisk, koláž aj.) byla pro žáky zajímavá i motivující. Při vlastní tvorbě mohli žáci využít nabídky dostupných odborných knih přímo v ateliéru, což účelně sloužilo k rozšiřování jejich znalostí o určitém výtvarném směru, včetně charakteristických znaků, výrazových prostředků a hlavních představitelů. V části vzdělávání byly využity digitální technologie. Žáci byli také připravováni na obhajoby svých závěrečných prací. V průběhu i závěru výuky byli žáci vedeni k hodnocení vlastní práce i plánování dalšího postupu, také k úklidu jejich pracovní plochy. Pedagogové hodnotili tvorbu žáků s cílem podporovat jejich nadání.

Žáci tanečního oboru se vzdělávají ve studijním zaměření Umění v pohybu. V průběhu studia se seznamují s různými tanečními styly (tanec moderní, klasický i lidový). Učí se správnému držení těla, vnitřní citlivosti, vnímavosti, představitivosti, hudebnímu a prostorovému citění. V rámci tanečního oboru byli žáci systematicky vedeni k vlastní pohybové tvorbě, při níž byl nejlepší motivací velmi dobrý názorný příklad vyučující. Sledované lekce měly jasně stanovený cíl, stavba hodin byla promyšlená, vyučovací čas byl efektivně využit. Formy a metody byly voleny tak, aby žáci dosáhli požadované úrovně. Žáci pracovali se zaujetím, nenásilnou formou si zvyšovali pohybovou techniku těla i tělesné dispozice. Velmi dobře se orientovali v prostoru i hudbě, která byla převážně reprodukována. Ve většině lekcí probíhalo sebehodnocení. Závěrečné hodnocení vyučující bylo efektivní se zpětnou vazbou pro žáky. Ve všech sledovaných hodinách byla patrná příjemná pracovní atmosféra se vzájemným respektem mezi žáky i mezi žáky a pedagogem.

V hospitovaných hodinách literárně-dramatického oboru převládalo pozitivní klima a optimistická atmosféra, bylo patrné soustavné působení učitele směřující k vytváření podnětných sociálních vztahů. Při jednotlivých činnostech individuální a kolektivní výuky se žáci nebáli sdělovat své názory k využívaným textům, které byly vybrány dle požadavků žáků. V průběhu pohybových, dechových a řečových cvičení žáci prokázali již nabyté dovednosti a byli schopni sebereflexe. Byl kladen důraz na správné provádění jednotlivých činností. Žáci otevřeně diskutovali a sdělovali své nápady a vlastní názory ke shlednutým prezentacím, které byli schopni obhajovat. Všichni žáci byli v trvalém kontaktu s vyučujícím

a plnili všechna zadání. Vyučující cíleně a zároveň s vysokou mírou individuálního přístupu rozvíjela komunikační, řečové a pohybové dovednosti, posilovala vnímání sebe sama i okolního světa. Uplatněné metodické postupy odpovídaly vyspělosti žáků, jejich dovednostem, a především míře úrovně myšlenkové představivosti. Zvolené výrazové prostředky vedly ke scénickému projevu, souvisely s obsahovým i tematicky zaměřeným cílem hodiny. Žáci se po celou dobu do dílčích aktivit zaujatě a tvořivě zapojovali. Příznivý dopad na jejich výkon měla pedagogem poskytovaná zpětná vazba, empatický přístup, pozitivní očekávání. Společné závěrečné hodnocení výuky však nepřineslo kvalitní zpětnou vazbu všem žákům i vyučující k míře naplnění vzdělávacího cíle.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků je realizováno dle pravidel, která jsou nastavena v interních dokumentech školy, a je motivační. Vedení školy sleduje výkony žáků při třídních koncertech, veřejných vystoupeních, výstavách, představeních a při postupových zkouškách nebo absolventských vystoupeních. Zákonní zástupci žáků jsou o výsledcích vzdělávání informováni prostřednictvím sešitků, které jsou využívány zejména u mladších žáků hudebního oboru, elektronického informačního systému či během osobních konzultací. Pomoc při neúspěchu spočívá v průběžné individuální práci vyučujícího s žákem. Dosavadní praxe je zjevně účinná, v závěru minulého školního roku většina hodnocených žáků prospěla s vyznamenáním, pět žáků prospělo, jeden žák neprospěl. V případě zájmu o umělecké vzdělávání na vyšším typu školy jsou žáci připravováni k talentovým zkouškám. V rámci přijímacího řízení na konzervatoř byl v minulém školním roce přijat jeden žák, stejně tak v rámci přijímacího řízení na střední uměleckou školu.

Účinné rozvíjení kompetencí vytýčených ve školním vzdělávacím programu žáci prokazují při sólových vystoupeních a veřejných prezentacích souborů školy a dalších akcích, které přispívají k obohacení kulturního dění města Frýdlantu nad Ostravicí a blízkého okolí. Při organizaci veřejných prezentací škola spolupracuje také s kulturními institucemi ve městě (např. Kulturní centrum), římskokatolickou farností nebo mnoha hudebními spolky místního regionu. Mezi pravidelné akce patří např. Vánoční koncert, Koncert cimbálových muzik nebo koncert Jazz ve dvoře, které jsou ze strany veřejnosti velmi oblíbené. Škola se nově zapojila do projektu ZUŠ Open, v rámci kterého pořádala několik akcí, úspěšně se zhostila také projektu Múziáda. Škola rozvíjí rovněž spolupráci se základními uměleckými školami v regionu formou společné koncertní činnosti, mezinárodní spolupráci v současné době nerealizuje.

Škola prostřednictvím hudebních produkcí a vernisáží v mateřských a základních školách nenásilnou formou pozitivně ovlivňuje motivaci potencionálních zájemců o získání základů uměleckého vzdělání. Mezi další akce, které jsou veřejností pozitivně přijímány, patří rovněž koncerty pořádané ve Středisku sociálních služeb, které jsou těmto posluchačům přizpůsobeny. Škola tak poskytuje nejen umělecký zážitek dospělým, ale zároveň v žácích školy rozvíjí morální kvality, toleranci a vzájemnou mezigenerační úctu.

Škola se sporadicky zapojuje do soutěží základních uměleckých škol vyhlášených MŠMT nebo dalších přehlídek, čímž nevyužívá účasti žáků v soutěžích jako vhodné příležitosti k získání zkušeností a jednu z forem rozvoje jejich uměleckých kompetencí. Někteří žáci hudebního oboru se v posledních letech účastnili např. okresního kola soutěže základních uměleckých škol ve hře na akordeon nebo okresní klavírní přehlídky, literárně dramatický obor se zúčastnil krajského kola soutěžní přehlídky v kolektivním projevu. Žáky tanečního oboru škola v současné době nezapojuje do soutěží a přehlídek, což by pro ně znamenalo

rovněž možnost inspirace a srovnání se s žáky z jiných základních uměleckých škol. Výtvarný obor každoročně pořádá pravidelné vernisáže, o kvalitních výsledcích vzdělávání svědčí rovněž výzdoba prostor školy, do soutěží se žáci výtvarného oboru zapojují od tohoto školního roku. Žáci tanečního oddělení prezentují výsledky své práce na pravidelném absolventském vystoupení, některých veřejných koncertech a produkcích při slavnostních akcích města.

Vzhledem k realizaci výuky ve všech oborech je příležitostí ke zlepšení pořádání mezioborových projektů, které by nejen ozvláštnily vzdělávání žáků, ale také posílily jejich sociální kompetence. Při jejich uskutečňování by se rovněž uplatnila i spolupráce mezi učiteli jednotlivých oborů.

Závěry

Vývoj školy

- Změny ve vedení školy na pozici ředitele a zástupce ředitele
- Zrušení dalších míst poskytovaného vzdělávání od školního roku 2020/2021
- Vznik nových studijních zaměření Hra na cimbál, Hra na kontrabas, Skladba a nových předmětů Cimbálová muzika (školní rok 2020/2021), Kolektivní improvizace (školní rok 2023/2024)
- Zlepšení materiálně technických podmínek
- Částečná obměna pedagogického sboru
- Závěry z předchozí inspekční činnosti byly zohledněny. Škola přijala opatření v oblasti metodického vedení začínajících pedagogů v tanečním oboru a došlo ke zlepšení.

Silné stránky

- Zájem žáků o vzdělávání v jednotlivých oborech a dlouhodobá naplněnost kapacity školy. (2.2)
- Výborná úroveň prostorových podmínek pro vzdělávání a prezentaci vzdělávacích výsledků žáků. (2.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- V minimální míře stanovování cílů výuky a chybějící společné zhodnocení vyučovacího procesu učitele s žákem převážně v hudebním oboru. (4.1)
- Chybějící systematická podpora samostatnosti žáků v oblasti sebereflexe, případně vrstevnického hodnocení. (4.2)
- Nízká míra využívání efektivních metod a forem ve výuce některými učiteli převážně v kolektivních předmětech hudebního oboru. (4.3)
- Malá motivace k zapojení žáků do soutěží a přehlídek za účelem získávání zkušeností a srovnání jejich výsledků vzdělávání se žáky z jiných škol (5.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Pokračovat v započaté revizi školního vzdělávacího programu i vzhledem k ročníkovým výstupům jednotlivých studijních zaměření.
- Zařazovat stanovení reálného cíle výuky a jeho vyhodnocení.
- Uplatňovat různé formy a metody podněcující atraktivitu výuky hudebně-teoretického předmětu, vést žáky v instrumentální kolektivní výuce k uvědomělé práci na společném projektu.
- Využívat metody formativního hodnocení žáků a cíleně je vést k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení.
- Zefektivnit hospitační činnost vzhledem ke kvalitě vzdělávání.
- Zapojovat žáky ve větším měřítku do soutěží a přehlídek.
- Organizovat další vzdělávání pedagogických pracovníků s ohledem na zvyšování kvality vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 15 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Leoše Janáčka, Frýdlant nad Ostravicí, příspěvková organizace s platností od 1. 9. 2020
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 25. 1. 2024 (elektronický)
3. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 2023/2024
4. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků (vzorek)
5. Zápisy z jednání pedagogické rady (školní roky 2022/2023, 2023/2024)
6. Hospitační záznamy (školní rok 2022/2023, 2023/2024)
7. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
8. Třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
9. Rozvrhy vyučovacích hodin ve školním roce 2023/2024
10. Protokoly o přijímání žáků pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
11. Protokoly o postupových a závěrečných zkouškách žáků ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
12. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školních letech 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
13. Doklady vztahující se k finančním podmínkám školy za rok 2022 a 2023 (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole, již se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. et Mgr. Gabriela Guziurová Tomiczková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Ing. Hana Mařarová, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Anastázie Valasová, školní inspektorka

MgA. Stanislava Juchelková, odbornice pro základní umělecké vzdělávání

26. 2. 2024